

Márna (*Barbus barbus*) és paduc (*Chondrostoma nasus*) a Nagykunsági-főcsatornából

Nyeste Krisztián

A Nagykunsági-főcsatorna horgászainak Facebook-os csoportjában értesültem arról, hogy Máté Norbert horgász 2020. május 9-én a márna és a paduc egy-egy ikrával teli adult egyedét fogta a Nagykunsági-főcsatorna örményesi szakaszán (geokoordinátái: N47.189605, E20.597957), közvetlenül a zsilip erősen sodró alvizén. Később a Közép-Tisza-Vidéki Horgász Egyesületek Szövetsége a Facebook-os oldalukon közölte, hogy 2020. november 20-án végeztek halmentést a csatorna keleti ágának Kuncsorba térségében lévő zsilipjénél (geokoordinátái: N47.152735, E20.585520), ahol egy fiatal márna is előkerült.

A korábbi évek alföldi mesterséges csatornákra vonatkozó vizsgálatai bizonyították, hogy azok az öntözési funkción túl gyakorta fontos élőhelyként szolgálhatnak őshonos halaink számára. Különösképp a duzzasztók alvize fajgazdag, ahol a felgyorsuló és oxigénben gazdag vízben az olyan áramláskedvelő fajok is kedvező életteret találnak, amelyek a lassú folyású alföldi vizekben ritkák.

A halak minden bizonnyal a csatorna kezdeti szakaszáról, a Tisza-tó felől érkeztek, ugyanis a Kuncsorba térségében kettéváló csatorna nyugati ága a Hármaskörösbe torkollik, ám az ott lévő műtárgy a több méteres szintkülönbség miatt a halak számára felfelé nem átjárható, a keleti ága pedig a Hortobágy-Berettyóba, ahol az említett fajok közül csak a paduc előfordulásáról tudunk, de az is ritkaság. Ugyanakkor 2018-ban a Tisza-tó abádszalóki medencéjéből a Nagykunsági-főcsatorna kezdeti zsilipje környékén a márna és a paduc több fiatalkorú egyede is előkerült. A jelenlegi észlelési pontok

Ikrától duzzadó márna a Nagykunsági-főcsatornából (Pap Attila felvétele)

ehhez közel 35, illetve 41 km-re található, ám ezek a fajok jelentős távolságot képesek megtenni, különösképp ívási időszakban.

Utóbbi években a csatorna abádszalóki szakaszán az áramláskedvelő szilvaorrú keszeg, több pontján pedig a garda is előkerült, ez pedig jelzi, hogy a Tiszából származó ritka faunaelemek megfelelő élőhelyet találnak a vízfolyás sodrottabb szakaszain, és innen még más reofil fajok is előkerülhetnek. Ez azonban fölveti a kérdést, hogy ezek vajon önfenntartó állománnyal rendelkeznek-e itt. Mivel az Örményesnél fogott egyedek ívasra készülő ikrások voltak, így hímek jelenléte esetén ezeken az élőhelyeken akár szaporodhattak is. Ezek megválaszolása azonban további megfigyeléseket igényel.

Egy súlyos sérülést túlélő csuka (*Esox lucius*)

Polyák László, Hentes Szabolcs

A Nyugati-főcsatorna 2017. évi felmérése során a tiszacsegei Varga-halom melletti szakaszon kutatóhalászatot végeztünk. Ennek során előkerült a csuka egy fiatal példánya, amelynek különlegessége, hogy a farokúszója teljesen hiányzott. Feltételezhetően ivadékkorban történt a sérülés, mert a seb körüli szövetek, már re-

A Nyugati-főcsatornából fogott sérült csuka (Polyák László felvétele)

generálódtak. A példány kissé megnagyobbodott hátúszója és farokalatti úszója részben átvette a farokúszó szerepét. A hal jó kondícióban volt, a sérülés szemmel láthatólag nem befolyásolta a táplálékszerzésben. A példány a fotózást követően visszakerült a Nyugati-főcsatornába, a halászat során előkerült többi egyeddel együtt.